

Utvalgssak

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Hovedutvalg for plan, teknisk, landbruk og miljø		28.05.2019

Utsendte vedlegg

1	Overvannsveileder for Halden kommune
---	--------------------------------------

Ny overvannsveileder for Halden kommune

Denne saken er utredet etter prinsippet for fullført saksbehandling.

Sammendrag av saken:

I klimatilpasningsmeldingen (Meld. St. 33 (2012– 2013), ss. 52-53), legges et særskilt ansvar for overvannshåndtering til kommunene. Overvann er vann som renner på overflaten av tak, gårdsplasser, veier og andre tette flater ved nedbør eller is- og snøsmelting. Mengden og utfordringen med overvann er størst i byer og tettsteder med høy andel tette flater.

I fremtiden er det ventet mer nedbør og mer intens nedbør, som vil føre til økte mengder overvann i by og tettbebyggelser. Dette vil kunne gjøre stor skade på bygninger og infrastruktur og kunne utgjøre fare for liv og helse. For å imøtekomme dette har COWI på oppdrag fra vannområde Glomma sør, som også Halden kommune er en del av, utarbeidet en overvannsveileder som legger til rette for løsninger som kan håndtere de økte vannmengdene på en bedre og forsvarlig måte.

Tilførsel av overvann til det offentlige avløpsnett utgjør en betydelig belastning, og ved mye nedbør inntreffer overbelastninger som forårsaker flomskader på bygninger og eiendom, kjelleroversvømmelse, forurensing av vassdrag gjennom overløp av avløpsvann til vassdrag og overbelastning av renseanleggene. Utfordringene forsterker seg med økende utbygging og klimaendringer. Nedenfor følger en oversikt fra Klimaservicesenter over fremtidens klima i Østfold og Oslo/Akershus:

- . 10 % økning i årsnedbør
- . Vinter- og vårsesongen får 25 % økning i nedbør
- . Kortvarig kraftig nedbør øker vesentlig i alle årstider

For å bedre tilstanden i vannmiljøet og kapasiteten på ledningsnett, er det behov for retningslinjer for håndtering av overvann. Veilederen skal sikre en forsvarlig håndtering av overvannsproblematikken for fremtiden.

Rådmannens innstilling:

1. Halden kommune vedtar ny overvannsveileder for håndtering av overvann. Ny overvannsveileder gjøres gjeldende fra vedtaksdato.
2. Kravene i veilederen skal legges til grunn for kommunens behandling av plan -og byggesaker, samt innarbeides i ny kommuneplan/ alternativt ved rullering av kommuneplanen.
3. Myndigheten til å revidere overvannsveilederen delegeres til virksomhet med ansvar for vann og avløp i kommunen.

Saksutredning:

Bakgrunn

Overvann er vann som renner på overflaten av tak, gårdsplasser, veier og andre tette flater ved nedbør eller is- og snøsmelting. Mengden og utfordringen med overvann er størst i byer og tettsteder med høy andel tette flater, men også i landlige strøk kan ukontrollert overvannshåndtering skape problemer. Tilførsel av overvann til det offentlige avløpsnett utgjør en betydelig belastning, og ved mye nedbør inntreffer overbelastninger som forårsaker flomskader på bygninger og eiendom, kjelleroversvømmelse, forurensning av vassdrag gjennom overløp av avløpsvann til vassdrag og overbelastning av renseanleggene. Utfordringene forsterkes seg med økende utbygging og klimaendringer. Utsiktene for fremtidens klima i Østfold og Oslo/Akershus (Klimaservicesenter.no):

10 % økning i årsnedbør
Vinter- og vårsesongen får 25 % økning i nedbør
Kortvarig kraftig nedbør øker vesentlig i alle årstider

I klimatilpasningsmeldingen (Meld. St. 33 (2012– 2013), ss. 52-53), legges et særskilt ansvar for overvannshåndtering til kommunene.

Vannområdene Morsa og Glomma sør er et etablert samarbeid mellom kommuner, regionale myndigheter og brukerinteresser for å bedre vannkvaliteten i Morsa og Glomma sør-vassdraget. For å bedre tilstanden i vannmiljøet og kapasiteten på ledningsnett, er det behov for retningslinjer for håndtering av overvann. Dette kan gjøres ved å fokusere på bruken av lokal overvannshåndtering med forskjellige tiltak og beregningsmetoder. Samarbeid og kommunikasjon på tvers av etater og fagmiljøer er viktig for å ivareta rørsystem, bekker, innsjøer, og for at erosjon, forurensning, flom og økonomiske belastninger grunnet skader kan reduseres til et minimum.

Vannområdene Morsa og Glomma sør har derfor søkt og fått tildelt midler fra Østfold fylkeskommune for å utarbeide en felles veileder for overvannshåndtering for kommunene i vannområdene, til sammen 20 kommuner.

COWI har på oppdrag fra vannområdene utarbeidet en felles overvannsveileder til kommunene. Kommunene har vært involvert i prosessen gjennom arbeidsgrupper, deltagelse på workshop og høringsrunder underveis. Forslag til overvannsveileder var på intern høring til de involverte kommunene i juni 2018, og endelig forslag til overvannsveileder ble sendt til kommunene i september 2018.

Overvannsveilederen ble presentert for vannområdeutvalget Morsa i juni 2018, og på et fellesmøte der alle kommunene ble invitert. Overvannsveilederen blir gjeldende når den er formelt vedtatt av hver enkelt kommune.

Forutsetningen for å lykkes med lokal overvannshåndteringen er at temaet ivaretas gjennom hele plan- og byggesakshierarkiet fra overordnet plan via reguleringsplan til byggesak. Det anbefales derfor at overvannsveilederen forankres i overordnede planer etter at den er vedtatt.

I planbestemmelsene til kommuneplanens arealdel bør det henvises til overvannsveilederen og gjeldende VA-norm. Frem til overvannsveilederen er forankret på kommuneplannivå bør kravene i overvannsveilederen innarbeides i nye/reviderte reguleringsplaner.

Vurdering:

Hovedtanken bak utvikling av en felles overvannsveileder er å sikre kapasiteten til det offentlige avløpsnett og å redusere flomskader på bygninger og eiendom, kjelleroversvømmelser, forurensing av vassdrag og overbelastning av renseanleggene. Overvannsveilederen er utarbeidet basert på gjeldende lover og forskrifter for overvann.

Det er mange fordeler ved at kommuner i samme distrikt har en felles overvannsveileder. Retningslinjer og krav vil være mer sammenfallende på tvers av kommunegrensene og vil derfor være lettere å forholde seg til for utbyggere, konsulenter og leverandører. Overvannsveilederen bør gjøres lett tilgjengelig på hjemmesiden til kommunen.

Overvannsveilederen informerer om de fysiske og tekniske krav til overvannsløsninger og krav til dokumentasjon som skal ivaretas av utbyggere. Disse vil være grunnlag for kommunens plan- og byggesaksarbeid og gir innbyggere og utbyggere forutsigbarhet for krav til håndtering av overvann. Tiltak som omfattes av veilederen er utbygging i nye områder, fortetting i eksisterende bebyggelse samt rehabilitering av eksisterende bebyggelse inkludert veier og plasser.

Overvannsveilederen har også vært oversendt andre instanser i kommunen og det ser ut til å være full enighet om at det er et stort behov for å ha en slik veileder. Det er også enighet om at overvannsveilederen bør være tilnærmet lik i de kommunene som vedtar normen, dette for å legge til rette for at foretakene som jobber med overvannshåndtering har et mest mulig ensartet regelverk å forholde seg til.

Konklusjon

Økende tilførsel av overvann til det offentlige avløpsnett utgjør en betydelig belastning, og ved mye nedbør inntreffer overbelastninger som forårsaker flomskader. utfordringene forsterker seg med økende utbygging og klimaendringer.

Med henvisning til overnevnte fremstilling av saken og for å forebygge mot skade på bygninger og eiendom, kjelleroversvømmelse, forurensing av vassdrag gjennom overløp av avløpsvann til vassdrag og overbelastning av renseanleggene ved økt nedbørintensitet anbefaler rådmannen at overvannsveilederen vedtas.

Dokumentet er elektronisk godkjent av:

Bernt-Henrik Hansen